

Notitie

Contactpersoon Rob Jansen

Datum 8 november 2017

Kenmerk N012-1247042JJA-wga-V02-NL

Ecologisch werkprotocol gestuurde boringen IJsseldijk-Veerdam te Westervoort

1 Inleiding

1.1 Situatie

Van Leeuwen en BAM gaan in opdracht van initiatiefnemer Vitens bv leidingen aanleggen door middel van gestuurde boringen, en oude leidingen verwijderen ten noordwesten van Westervoort. Het betreft het gebied ten noorden van de Veerdam, ten oosten van de IJssel, ten zuiden van de Brugweg en ten westen van de IJsseldijk. (zie figuur 1.1).

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied

Op basis van ecologisch onderzoek naar beschermde gebieden en soorten heeft Tauw geconcludeerd dat een ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb) niet noodzakelijk was voor de realisatie van het voornemen (Tauw-rapport met titel 'Natuurtoets werkzaamheden Vitens, Westervoort, met kenmerk R017-1247042JJA-rlk-V02-NL). Ook is overleg geweest met het bevoegd gezag, de provincie Gelderland. Hierbij is geconstateerd dat het bevoegd gezag zich in de beoordeling van Tauw kan vinden, mits de aangegeven maatregelen worden genomen om effecten te voorkomen (e-mail van Bert van Adrichem, vergunningverlener Natuurbeschermingswet, provincie Gelderland, d.d. 30 maart 2017). Toch adviseerde een andere ecooloog van de provincie om voor de zekerheid een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming aan te vragen. Dit moet resulteren in een vergunning voor de werkzaamheden in het Natura 2000-gebied en een positieve afwijzing voor een ontheffing voor de rugstreeppad in het kader van de Wnb.

De maatregelen die noodzakelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen zijn als volgt:

- Het plaatsen van amfibieënschermen rondom het werkgebied in de uiterwaarden (rugstreeppad)
- Het nemen van maatregelen ten gunste van algemene broedvogels
- Het nemen van maatregelen ten gunste van vogels met een instandhoudingsdoel na afronding van de werkzaamheden

Dit document betreft het ecologisch werkprotocol. Indien er wijzigingen komen in de plannen moet de geldigheid van dit ecologisch werkprotocol beoordeeld worden door een ter zake kundig ecooloog en zo nodig worden herzien.

1.2 Doel en geldigheid

Bij uitvoering van het project conform dit ecologisch werkprotocol wordt voldaan aan de zorgplicht en wordt een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen.

Dit ecologisch werkprotocol is opgesteld voor de ontwikkelaar, voor de hoofdaannemer en voor de uitvoerder van de ecologische werkzaamheden. Het protocol is van toepassing voor de werkzaamheden bij het leggen van de nieuwe leidingen en het verwijderen van de oude leidingen ten noordwesten van Westervoort.

De hoofdaannemer dient de uitvoerende medewerkers op de hoogte te stellen van het ecologisch werkprotocol. Een exemplaar van dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn.

2 Maatregelen voor flora en fauna

2.1 Rugstreeppad

2.1.1 Voorkomen in plangebied

De rugstreeppad komt voor in de uiterwaarden, waar het voortplantingswater bestaat uit ondiepe plassen en poelen. Dit betreft kleine verdiepingen in het weidegedeelte, maar ook het zuidelijke ondiepe deel van de plas in het plangebied. Rugstreeppadden kunnen overdag in het werkgebied verscholen zitten of migreren van en naar voortplantingswateren. Om het doden van rugstreeppadden te voorkomen worden preventief amfibieëschermen (met daarin zandhopen) rondom het werkgebied geplaatst. Dit betreft het werkgebied waar gegraven wordt, maar ook de rijroutes. Door amfibieëschermen tijdig te plaatsen wordt voorkomen dat rugstreeppadden zich in het werkgebied bevinden of ernaar toe kunnen migreren wanneer hier allerlei materieel en grond ligt. Het scherm wordt dagelijks gecontroleerd door de aannemer en wekelijks door Tauw. In de volgende paragrafen worden de specificaties voor de verschillende onderdelen beschreven.

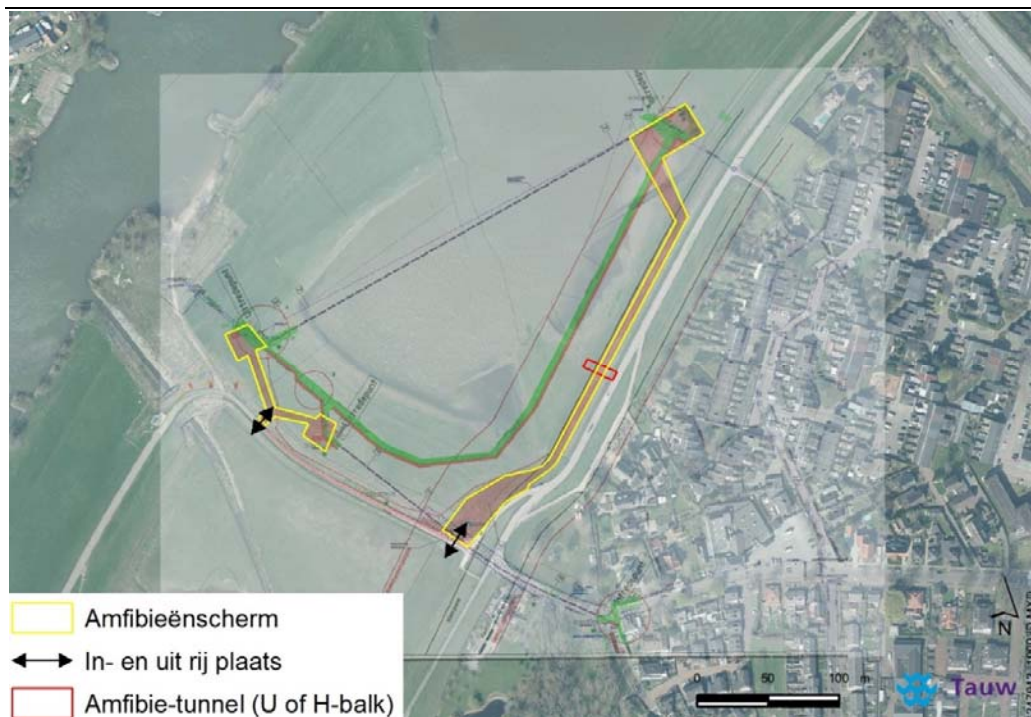

Figuur 2.1 Voorbeelden van (de opbouw van) een amfibieëscherm (NB: i.t.t. het figuur rechts worden in plaats van emmers zandhopen gemaakt tot aan de rand van het amfibieëscherm)

2.1.2 Specificaties amfibieëscherm

- De amfibieschermen moeten zodanig geplaatst worden, dat alle werkzaamheden erbinnen kunnen plaatsvinden, zonder het amfibiescherm te beschadigen. Ook al het materiaal moet binnen de werkzone (en dus binnen de amfibieschermen) geplaatst worden, dit geldt ook voor tijdelijke zanddepots
- Het te plaatsen amfibieëscherm bestaat uit rechtopstaand glad en hard plastic (HDPE scherm, minimaal 1.5 mm dik)
- Het scherm dient ten minste 60 cm hoog te zijn, zodat circa 10 cm kan worden ingegraven en 50 centimeter rechtop (verticaal) kan staan (zie figuur 2.1)

- Door op een afstand van twee meter palen langs de buitenzijde van het scherm in de grond te slaan en het scherm hieraan te verbinden, blijft het scherm rechtop staan
- Langs de binnenzijde van de schermen moeten zandhopen ter hoogte van het scherm gemaakt te worden (zie 2.1.3). Hierdoor kunnen eventueel aanwezige padden via de zandhopen buiten de amfibieënschermen komen, maar niet terugkeren
- Om te voorkomen dat het scherm uitzakt, dienen ten hoogte van de zandhopen extra paaltjes of een hard scherm geplaatst te worden
- Het scherm sluit het plangebied hermetisch af, hier mogen geen openingen, scheuren of omgevouwen delen in voorkomen en/of ontstaan
- Op twee locaties wordt een in- en uitrij mogelijkheid gecreëerd (zie figuur 2.2), waar materiaal zoals een grasmaaier en andere werktuigen het gebied overdag kunnen bereiken. Overdag kunnen deze in- en uitrij plaatsen wel open, rugstreeppadden rusten dan. De exacte constructie van deze locaties is aan de aannemer, maar kan Tauw uiteraard in adviseren
- Op één plaats moet onder de constructie door een mogelijkheid zijn voor de rugstreeppadden om tussen voortplantingshabitat en winterhabitat te migreren. Dit kan door een U- of H-balk onder de schermen en rijroute door te leggen. Deze moet open zijn (afgedekt met een fijn raster zodat ze niet het werkgebied in kunnen maar wel licht hebben) en zo ingericht worden dat ze padden gemakkelijk erin lopen en aan de andere kant eruit kunnen. Dit kan gedaan worden door een flauw aflopende helling te maken van het maaiveld naar bodem van de balk. Figuur 2.2 toont de locatie voor de tijdelijke amfibietunnel.

Figuur 2.2 Locatie amfibiescherm (geel; rondom werkgebied en rijroutes) en in en uit rijplaatsen (zwarte pijlen) en amfibietunnel (rood rechthoek)

2.1.3 Specificaties zandhopen

- In alle hoeken aan de binnenzijde van het scherm worden zandhopen gemaakt. Op de rechte delen wordt om de 10 meter een zandhoop gemaakt
- De zandhopen dienen compact gemaakt te worden, zodat deze niet snel afbreken bij wind of regen
- De zandhopen moeten naadloos tegen het amfibieënscherm gemaakt worden om passerende amfibieën erop te geleiden
- De zandhopen dienen aan de bovenzijde een vlak plateau te hebben van ten minste 10x10 centimeter dat tenminste even hoog is als het scherm, zodat amfibieën die het scherm volgen, via de zandhopen buiten het scherm vallen
- In het geval van zware neerslag kunnen de zandhopen inslinken of afspoelen. Deze dienen binnen een dag weer hersteld te zijn

2.1.4 Beschrijving controlerondes

- Voor start van de werkzaamheden vindt een 'toolbox'-meeting plaats met de werknemer van de aannemer die de controlerondes gaat uitvoeren. Daarbij licht de ter zake kundige ecooloog van Tauw de persoon die de controlerondes uitvoert in over de aandachtspunten
- De aannemer controleert vanaf de dag de eerste dag de schermen dagelijks op openingen, kieren (die als gevolg van beschadigingen kunnen ontstaan) en overhangende vegetatie
- Reparaties worden op de dag van constatering ter plekke uitgevoerd door de aannemer
- Eenmaal per week zal een ter zake kundige ecooloog van Tauw ook de schermen controleren en eventuele aanpassingen en/of reparaties beknopt in een email naar de contactpersoon van de aannemer sturen

Figuur 2.3 Exemplaar van de rugstreeppad

2.1.5 Planning realisatie scherm

- Het amfibieënscherm wordt uiterlijk twee weken vóór start van de werkzaamheden gerealiseerd
- De rijplaten mogen dan nog niet worden neergelegd. Deze mogen pas worden neergelegd nadat de schermen minimaal twee weken compleet gerealiseerd rondom het plangebied staan
- Het verwijderen van de oude leiding moeten plaats vinden na begin augustus omdat dit gedeeltelijk in (mogelijk) voortplantingswater plaats vindt
- Het scherm blijft staan tot de laatste werkzaamheden zijn afgerond

2.2 Algemene broedvogels

2.2.1 Algemeen

Algemene broedvogels zijn opportunisten die weinig eisen stellen aan hun omgeving. Het plangebied bestaande uit wateroevers en (laag) grasland, en hier en daar een groenstructuur. Alle vogelnesten zijn beschermd als ze in gebruik zijn. Algemene broedvogels zijn niet standvastig en kunnen ieder jaar op een andere plek broeden en zijn weinig kieskeurig.

Soorten die tot broeden kunnen komen in of nabij het plangebied zijn onder andere meerkoet, wilde eend, waterhoen en kievit. De broedperiode loopt globaal van maart tot en met juli.

Omdat in het kader van openbare veiligheid direct na het hoogwaterseizoen gewerkt wordt, moet er in het broedseizoen gewerkt worden. Daarom moeten daarvoor broedvogelwerende maatregelen genomen worden.

2.2.2 Specificaties

- Vanaf het begin van het seizoen dient het plangebied en een straal van 100 meter eromheen wekelijks gemaaid te worden (figuur 2.4). Het maaien gebeurt nu ook al periodiek door de pachter van het gebied, en daarnaast grazen er koeien. De impact zal daarom niet groot zijn en de maatregel wordt gezien als extra voorzorgsmaatregel
- Eventuele zanddepots moeten een flauw talud hebben (minimaal 1:1 of flauwer) om te voorkomen dat oeverzwaluwen gaan broeden in de zandhopen

2.2.3 Beschrijving controlerondes

- Ter controle van eventuele broedende vogels moet door een ecooloog een periodieke broedvogelcontrole uitgevoerd worden *vlak voor* en wekelijks *tijdens* uitvoering van de werkzaamheden
- Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringsvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De omvang van deze zone dient door de ter zake kundige ecooloog van Tauw te worden bepaald
- Eventueel kan er met schermen gewerkt worden die visuele verstoring en/of verstoring door geluid naar een broedgeval beperken

Figuur 2.4 Maaigebied (plangebied en 100 meter radius)

2.3 Broedvogels met een instandhoudingsdoelstelling

2.3.1 Algemeen

Effecten op zowel broedvogels als niet-broedvogels met een instandhoudingsdoel zijn uitgesloten op basis van de ongeschiktheid van het habitat of de afstand hiertoe, beperkte uitstralingseffect, de kleinschalige omvang, tijdelijke aard en uitvoeringsperiode van de werkzaamheden. Het voornemen leidt daarom niet tot een verslechtering van de instandhoudingsdoelen voor niet-broedvogels. Wel is het van belang een broedvogelcontrole uit te voeren zoals gesteld onder paragraaf 2.2. Om te garanderen dat ook dan de instandhoudingsdoelen van vogels niet in gevaar komen is de volgende maatregel nodig:

- Om negatieve effecten op langere termijn te voorkomen mogen geen gebiedsvreemde stoffen (zoals bentoniet en olie) achterblijven na afronding van de werkzaamheden
- En moet het terrein egaal worden afgewerkt zoals in de huidige situatie

3 Calamiteiten

Dit hoofdstuk bevat informatie over de handelingen die verricht moeten worden indien onverwacht (strikt) beschermde soorten worden aangetroffen, indien er zich overige afwijkende zaken voordoen en in geval van ecologische noodgevallen.

Indien bij de werkzaamheden onverwacht een (strikt) beschermde soort wordt ontdekt, waarvan het voorkomen in het werkgebied niet bekend was, worden de volgende gedragsregels gevolgd:

- De werkzaamheden worden onmiddellijk onderbroken, voor zover het risico bestaat dat er een overtreding ten aanzien van de betreffende soort kan optreden, dit ter beoordeling van een ter zake kundige ecooloog
- De onderbreking van de werkzaamheden wordt gebruikt om de opdrachtnemer en de initiatiefnemer te informeren en advies van een ter zake kundige ecooloog in te winnen over de beste wijze om de soort te ontzien
- Als het gaat om een beschermde soort die niet in de werkprotocollen wordt behandeld, dan worden mitigerende maatregelen getroffen, tenzij een ter zake kundige kan vaststellen dat de nieuw aangetroffen soort geen nadelige effecten van de werkzaamheden ondervindt. De maatregelen worden getroffen door een ter zake kundige ecooloog en dienen gedocumenteerd te worden
- De onderbreking is niet nodig als na overleg met een ter zake kundige ecooloog in redelijkheid kan worden vastgesteld dat de soort geen negatieve effecten van de werkzaamheden ondervindt en er geen verbodsbepalingen jegens de nieuw aangetroffen soort worden overtreden. Het kan ook zijn dat de ecooloog vaststelt dat de zorg voor de soort juist de voortgang van de werkzaamheden vereist
- De opdrachtnemer / uitvoerder legt nauwkeurig vast om welke soort het gaat, hoe de effectbepaling is, welke voorzorgsmaatregelen worden getroffen, hoe deze worden uitgevoerd en wat het resultaat daarvan is. Dit verslag wordt zo spoedig mogelijk ter beschikking van de initiatiefnemer gesteld.

In gevallen waarin er twijfel bestaat over de meest adequate uitvoering van de voorgestelde maatregelen in dit werkprotocol, wordt tijdig contact gezocht met een ter zake kundige ecooloog.

4 Parafenblad

Door het invullen van dit parafenblad onderschrijven de uitvoerende partijen, in samenspraak met initiatiefnemer, dat de voorgenomen werkzaamheden plaatsvinden op een ecologisch verantwoorde wijze. Dit parafenblad dient bij voorkeur tijdens de startbijeenkomst te worden ingevuld. De startbijeenkomst kan ook in de ochtend voor aanvang van de werkzaamheden in het veld plaatsvinden.

Dit parafenblad dient voor aanvang van de werkzaamheden ingevuld zijn.

Gemachtigde (hoofd) aannemer / werknemer

Datum	
Naam	
Bedrijfsnaam en functie	
Telefoonnummer en e-mail	
Handtekening	

Ecoloog

Datum	
Naam	
Bedrijfsnaam en functie	
Telefoonnummer en e-mail	
Handtekening	

5 Melding bijzonderheden en contactpersonen

Indien er zich tijdens de werkzaamheden bijzonderheden voordoen op ecologisch gebied dan dient contact te worden opgenomen met de in hoofdstuk 4 genoemde ecooloog en de initiatiefnemer.

Initiatiefnemer

Contactpersoon initiatiefnemer	
Bedrijfsnaam / instantie	
Mailadres	
Telefoonnummer	